

29		KARTA PRZEDMIOTU				
Nazwa przedmiotu/modułu:		Terapia manualna				
Nazwa angielska:		Manual Therapy				
Kierunek studiów:		Fizjoterapia				
Poziom studiów:		Stacjonarne, jednolite magisterskie				
Profil studiów:		Praktyczny				
Jednostka prowadząca:		Karkonoska Państwowa Szkoła Wyższa w Jeleniej Górze, Wydział Nauk Medycznych i Technicznych Katedra Nauk o Kulturze Fizycznej i Zdrowiu				
Prowadzący przedmiot:		dr Dariusz Milko				
I Formy zajęć, liczba godzin						
Semestr	W	C	L	Samodzielna praca studenta	Łącznie	ECTS
4	15	30	-	15	60	2
II Cel przedmiotu						
C1 – Zapoznanie z teoretycznymi podstawami terapii manualnej. C2 – Zapoznanie z metodyką manualnej oceny czynnościowej narządu ruchu. C3 – Zapoznanie z technikami zabiegów manualnych oraz zasadami ich stosowania w procesie rehabilitacji. C4 – Opanowanie podstawowych umiejętności badania manualnego pacjenta. C5 – Opanowanie podstawowych umiejętności wykonywania zabiegów z zakresu terapii manualnej.						
III Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji						
Wymagana znajomość anatomii i biomechaniki narządu ruchu.						
IV Oczekiwane efekty uczenia się						
EU1 – Student zna teoretyczne podstawy terapii manualnej. EU2 – Student zna metodykę manualnej oceny czynnościowej narządu ruchu. EU3 – Student zna i potrafi wykonać techniki z zakresu terapii manualnej oraz potrafi dokonać doboru rodzaju technik z uwzględnieniem wskazań i przeciwwskazań. EU4 – Student posiada umiejętność manualnej oceny tkanek narządu ruchu. EU5- Student wie jak korelować zabiegi z zakresu terapii manualnej z innymi metodami postępowania fizjoterapeutycznego. Student posiada kompetencje i umiejętności wykonywania podstawowych technik z zakresu terapii manualnej, uwzględnionych w programie terapeutycznym. EU6 – Student zna potrzeby w zakresie rozwijania zainteresowań zawodowych, śledzenia nowych metod terapii manualnej oraz piśmiennictwa fachowego.						
V Treści programowe						
Forma zajęć: Wykład-semestr 4						Liczba godzin

Wyk1	Rys historyczny leczenia manualnego. Zapoznanie z nomenklaturą stosowaną w terapii manualnej. Mechanizm oddziaływania leczniczego.	2
Wyk2	Założenia teoretyczne medycyny manualnej. Narząd ruchu jako jedność funkcjonalna organizmu. Charakterystyka ruchomości stawów. Wyjaśnienie pojęć; ilości i jakości ruchu. Omówienie fizjologicznej, anatomicznej i patologicznej granicy ruchu.	2
Wyk3	Etiopatogeneza zaburzeń czynnościowych narządu ruchu. Zablockowanie-patogeneza, objawy i ich następstwa. Charakterystyka zmian w obrębie skóry , nerwów , mięśni , więzadeł , torebki stawowej.	2
Wyk4	Metodologia oceny stanu narządu ruchu. Badanie ogólne i odcinkowe.	1
Wyk5	Wskazania z punktu widzenia terapii i profilaktyki. Charakterystyka stanów patologicznych w których terapia manualna jest całkowitym przeciwwskazaniem.	2
Wyk6	Zapoznanie ze stosowanymi technikami terapii manualnej i mechanizmem ich oddziaływania.	2
Wyk7	Mobilizacja bierna i czynna. Pozycja wyjściowa, stabilizacja, kierunek ruchu, dokumentacja. Trakcja z uwzględnieniem reguły ruchu w zależności od budowy stawu. Techniki rozciągania mięśni oraz jej determinanty.	2
Wyk8	Podstawy neuromechaniki i ich zaburzenia. Ocena zaburzeń neuromechaniki. Zasady wykonywania testów napięciowych nerwów oraz przywracania prawidłowej ich prawidłowej mechaniki. Wyjaśnienie pojęcia i znaczenie stereotypu ruchu.	2
Suma godzin:		15
Forma zajęć: Ćwiczenia-semester 4		Liczba godzin
Ćw1	Badanie przedmiotowe i podmiotowe. Ogólna ocena wzrokowa narządu ruchu w statyce i w dynamice. Ocena stereotypu ruchu.	3
Ćw2	Wywiad , ocena wzrokowa kręgosłupa w statyce i dynamice , ocena ruchomości czynnej i biernej, badanie palpacyjne skóry, więzadeł, tkanki podskórnej, mięśni i stawów międzykręgowych.	3
Ćw3-4	Wywiad, ocena wzrokowa w płaszczyźnie strzałkowej, czołowej i poprzecznej, badanie palpacyjne, ocena ruchu czynnego, biernego i międzysegmentarnego kręgosłupa szyjnego.	6
Ćw5	Wywiad, wyszukiwanie punktów kostnych, ocena wzrokowa, badanie palpacyjne stawów skroniowo-żuchwowych oraz pomiar i ocena ruchomości stawu.	3
Ćw6	Wywiad, ocena wzrokowa w płaszczyźnie strzałkowej, czołowej i poprzecznej, badanie palpacyjne, ocena ruchu czynnego, biernego i międzysegmentarnego kręgosłupa piersiowego oraz żeber.	3
Ćw7-8	Wywiad, ocena wzrokowa w płaszczyźnie strzałkowej, czołowej i poprzecznej, badanie palpacyjne, ocena ruchu czynnego, biernego i międzysegmentarnego kręgosłupa lędźwiowego oraz stawów krzyżowo-biodrowych.	6
Ćw9	Wywiad, ocena wzrokowa, badanie palpacyjne, ocena czynnościowa, orientacyjna ocena ruchu czynnego i biernego. Diagnostyka różnicująca źródło bólu, ocena gry ślizgu stawowego, ocena czynnościowa mięśni; testy długości i oporu stawów obręczy biodrowej i kończyny dolnej.	3
Ćw10	Wywiad, ocena wzrokowa, badanie palpacyjne, ocena czynnościowa,	3

	orientacyjna ocena ruchu czynnego i biernego. Diagnostyka różnicująca źródło bólu, ocena gry ślizgu stawowego, ocena czynnościowa mięśni; testy długości i oporu stawów obręczy barkowej i kończyny górnej.	
Ćw11	Techniki miękkie, przywracanie prawidłowej przesuwalności skóry i tkanki podskórnej, nerwów, poizometryczna relaksacja mięśni szyi wykonywana z terapeutą oraz autoterapia odcinka szyjnego kręgosłupa.	3
Ćw12	Techniki miękkie, przywracanie prawidłowej przesuwalności skóry i tkanki podskórnej, nerwów, poizometryczna relaksacja mięśni klatki piersiowej, brzucha i grzbietu wykonywana z terapeutą oraz autoterapia mięśni tułowia.	3
Ćw13	Techniki miękkie, przywracanie prawidłowej przesuwalności skóry i tkanki podskórnej, nerwów, poizometryczna relaksacja mięśni obręczy i kończyny górnej wolnej wykonana z terapeutą oraz autoterapia.	3
Ćw14	Techniki miękkie, przywracanie prawidłowej przesuwalności skóry i tkanki podskórnej, nerwów, poizometryczna relaksacja mięśni obręczy i kończyny dolnej wolnej wykonana z terapeutą oraz autoterapia.	3
Ćw15	Terapia zaburzonego stereotypu ruchu wynikającego ze zmian ukształtowania kręgosłupa klatki piersiowej, miednicy oraz nieprawidłowych wzorców ruchowych w obrębie kończyn. Podsumowanie i ustanowienie oceny końcowej.	3
Suma godzin:		30
VI Narzędzia dydaktyczne		
1.	Tablica, kreda.	
2.	Prezentacje multimedialne, rzutnik multimedialny, filmy.	
3.	Plansze, modele anatomiczne (układ kostny oraz mięśniowy).	
4.	Pasy terapeutyczne, stoły rehabilitacyjne, materace, zestaw klinów i wałków.	
VII Metody dydaktyczne		
1.	Wykład informacyjno-problemowy.	
2.	Metoda projekcji prezentacji multimedialnej.	
3.	Metody seminaryjne aktywizujące oparte o pracę własną studenta (indywidualną bądź zespołową).	
4.	Zaprezentowanie wybranej techniki manualnej przez studenta.	
5.	Metody i analizy przypadków.	
6.	Metoda eksponująca (pokaz wybranych pozycji, technik manualnych, sekwencji ruchów prezentowanych przez nauczyciela).	
7.	Metoda ćwiczeniowo-praktyczna(obserwacja, pomiar, test kliniczny wykonany przez nauczyciela).	
8.	Moderowane dyskusje panelowe.	
VIII Sposoby oceny (F – formująca, P – podsumowująca)		
F1	Dwa testy jednokrotnego wyboru.	
F2	Realizacja prostego scenariusza.	
F3	Praktyczne zaprezentowanie przez studenta wybranych technik terapii manualnej z teoretycznym jej uzasadnieniem.	
P1	Ocena podsumowująca jest średnią ocen cząstkowych.	

IX Obciążenie pracą studenta						
Forma aktywności	Łączna i średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności					
Godziny kontaktowe z nauczycielem (w trakcie zajęć).	45					
Przygotowanie się do zajęć w tym studiowanie zalecanej literatury	5					
Przygotowanie prostego scenariusza	5					
Przygotowanie się do kolokwium.	5					
SUMA	60					
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	2					
X Literatura podstawowa i uzupełniająca						
Literatura podstawowa:						
1. Chaitow L., <i>Techniki rozluźnienia pozycyjnego</i> . Zaawansowane techniki terapii tkanek miękkich. Elsevier Urban & Partner Wrocław 2011.						
2. Levit K., <i>Terapia manualna w rehabilitacji chorób narządu ruchu</i> . Wyd. Zl -Natura, 2001						
3. Neumann H.-D., <i>Medycyna manualna</i> . PZWL, Warszawa 1992.						
Literatura uzupełniająca:						
1. Chaitow L., <i>Techniki energii mięśniowej</i> . Elsevier Urban & Partner Wrocław 2011.						
2. Kaltenborn F., <i>Manualne mobilizacje stawów kończyn</i> . Wyd. Rolewski, Toruń 1997.						
3. Kaltenborn F., <i>Kręgosłup, badanie manualne i mobilizacja</i> . Wyd. Rolewski, Toruń 1998.						
4. Rakowski A., <i>Kręgosłup w stresie</i> . GWP , Gdańsk 2000.						
5. Frish, Roex., <i>Terapia manualna</i> . Poradnik wykonywania ćwiczeń. PZWL, Warszawa 2000.						
6. Joseph H. Muscolino ., <i>Badanie palpacyjne układu mięśniowego i kostnego</i> . Wyd. Elsevier Urban&Partner, 2010.						
XI TABLICA POWIĄZAŃ EFEKTÓW PRZEDMIOTOWYCH I KIERUNKOWYCH Z CELAMI PRZEDMIOTU W ODNIESIENIU DO METOD ICH WERYFIKACJI						
Efekty kształcenia	Odniesienie danego efektu do efektów zdefiniowanych dla całego programu (PEK)	Cele przedmiotu	Treści programowe	Narzędzia dydaktyczne	Metody dydaktyczne	Sposób oceny
EK1	K_W02 K_W04 K_U08	C1-C2	Wyk.1-Wyk.8 Ćw.1-Ćw.2	1 , 2	1, 2	F1 ,P1
EK2	K_W04 K_W05	C1-C2	Wyk.1-Wyk.8 Ćw.1-Ćw.2	1 , 2	1, 2	F1,P1
EK3	K_U01 K_W06 K_U15	C3 -C5	Ćw.3- Ćw.15 Wyk.1-Wyk.8	1 , 2 ,3,4	1,2,3,4,5,6,7 ,8	F2, F3, P1
EK4	K_W06	C3- C5	Ćw.3- Ćw.15	1 , 2 ,3,4	1,2,3,4,5,6,7 ,8	F2, F3, P1
EK5	K_W05 K_U01 K_U12	C3- C5	Wyk.1-Wyk.8 Ćw.3- Ćw.15	1 , 2 ,3,4	1,2,3,4,5,6,7 ,8	F2, F3 P1,

	K_K11					
EK6	K_U12 K_U15	C3-C5	Ćw.3- Ćw.15	1 , 2 ,3,4	1,2,3,4,5,6,7 ,8	F3 i P1
XII ZASADY WERYFIKACJI OCZEKIWANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA						
<p>EK1 EK2-Wiedza(Testy nr 1, Test nr 2 - załącznik nr 1 i 2) Kryteria oceny testów z zakresu terapii manualnej. Ocena jest wartością % liczby uzyskanych przez studenta punktów. Suma uzyskanych punktów z kolokwium stanowi wartość 100%. Skala ocen: Liczba uzyskanych punktów: od 91% do 100% student uzyskuje ocenę - bardzo dobrą – 5,0; od 81% do 90% student uzyskuje ocenę - dobrą plus – 4,5; od 71% do 80% student uzyskuje ocenę - dobrą – 4,0; od 61% do 70% student uzyskuje ocenę – dostateczną plus – 3,5; od 55% do 60% student uzyskuje ocenę - dostateczną – 3,0; W przypadku uzyskania liczby punktów mniejszej od 55% student otrzymuje ocenę niedostateczną -2,0</p> <p>EK3, EK4, EK5, EK6-student był oceniany w zakresie wiedzy i umiejętności. Student był oceniany poprzez odpowiedź ustną z zakresu zagadnień tematycznie związanych z programem przedmiotu terapia manualna (załącznik nr 3- wykaz pytań uwzględniał ocenę wiedzy i umiejętności praktyczne.) Kryteria oceny: 1.Student potrafił udzielić odpowiedzi teoretycznie na wybrane pytanie z terapii manualnej (0-3 pkt). 2.Student potrafił przeprowadzić prawidłowo postępowanie praktyczne w zakresie zadanego problemu zawartego w danym pytaniu z terapii manualnej (0-3 pkt). Skala ocen: Poniżej 3 pkt- niedostateczny, 3 pkt- dostateczny, 3,5- plus dostateczny 4 pkt- dobry 4,5 pkt- plus dobry 5-6 pkt- bardzo dobry</p>						
XIII DODATKOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE						
1. Informacja gdzie można zapoznać się z prezentacjami do zajęć, instrukcjami do laboratorium itp. 2. Informacje na temat miejsca odbywania się zajęć 3. Informacje na temat terminu zajęć (dzień tygodnia/godzina) 4. Informacja na temat konsultacji (godziny + miejsce)						